

A „KELET“ előfizetési díja :

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre 16 frt.

Félévre 8 „

Negyedévre 4 „

Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás :
Főter 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

ÁRTÉKESEBB CÍKKEK DUAZTATNAK.
Kéziratnak nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal!
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

OLVASÓINKHOZ.

Jubileumot ülnk, a bekövetkező 1880-ik évben a „KELET“ fenállásának **tíz éves** örömmünnepét. Tíz év a gründolások és bukások mai korszakában szép és nagy idő, s mindenek felett biztos próbaköve az állandóságra számító és életrevaló vállalkozásoknak. A becsületesen végzett munka nyomán járó nyugodt önérzettel tekintünk vissza a lefolyt évekre; különböző új lapok tűntek fel és buktak el ezen idő alatt mellőlünk — és mi mindig helytt állottunk; új és régi politikai irányzatok vitvak harczt, alakultak át, — a mi politikai irányunk és meggyőződésünk mindig a régi maradt: az 1867-iki kiegyezési alapon, melynek védelmezésével jelent meg e lap első száma, ma már az egész nemzet zöme áll. Mi nem kergettünk olvasóink mulattatására politikai délibábokat, nem igyekeztünk elérhetetlen vágyakkal izgatni a nemzet Királyhágón inneni részét, hanem felfogtuk az életet a maga rideg egyszerűségében, a felmerülő terveket kivihetőségük szerint; nem csaptunk hamar fellobbanó s hirtelen alvó zajt, ha a hazában baj adta elő magát, hanem komoly munkával, ernyedetlen kitartással igyekeztünk **hazarészünk speciális érdekeinek megoldására** birni a kormányt s különösen anyagi előhaladásunk érdekében **tevékenységre buzdítani a társadalmat**. Nyugodtan mutathatunk legész sorára az elért eredményeknek, s reményre jogosító kezdeményeknek, a melyek kormánynál és a társadalomban nagy bizst e lapok felépése folytán nyertek életet.

A lefolyt évek sora nem hogy lankasztólag hatott volna reánk, hanem olvasóink buzdító pártfogása új erőt kölcsönzött, hogy most már új éven kezdve **lapunkat eddigi terjedelmében egészen új nyomdában, egészen új betűkkel** csinosabban és pontosabban állíthassuk ki.

Politikai meggyőződésünket lapunk hasábjairól olvasóink már ismerik, pártoljuk a kormányt, míg a haza javára munkálkodik, de a kormánypártiságot nem keressük minden felülről jövő intézkedés vak helyeslésében s hazarészünk speciális érdekeit bármiféle párttal és kormánnyal szemben férfiasan képviseljük és védelmezzük.

Apró clique-ek szolgájává a „KELET“ sohasem szegődött, kicsinyes személyes érdekek eszközévé nem aljasult s azt ezután sem teendi.

A midőn tehát a közeledő 1880-ik évre olvasóink eddigi pártfogását kérjük ki, önbizalommal és lelkesedéssel tekintünk jövő hivatásunk teljesítése elé és szép számú munkatársaink élén reméljük, hogy a „KELET“-ben, mint legnagyobb és legterjedtebb vidéki lapban, az eddiginél is változatosabb és tartalmasabb olvasmányt nyújthatunk, s olvasóink támogatása mellett eredményyel, becsülettel szolgálhatjuk hazánk és nemzetünk szent ügyét.

A „KELET“ előfizetési ára :

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva :

Egész évre — — — — 16 frt.

Félévre — — — — 8 „

Negyedévre — — — — 4 „

Egy óra helyben — — 1 frt 50 kr.

Előfizetések legczélszerűbben postautalvánnyal ezután a „Kelet“ nyomdájába, főter 4. sz. küldendők.

A „Kelet“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Színház-ügy.

(?) A kolozsvári országos színház nem csak, mint a nemzeti tradíciók egykor előszeretettel kitüntetett kedvence; nem csak, mint most a fejedelmi kegy pártfogoltja, hanem, mint minden mélyebben érző és mélyebben tekintő hazafi legsajátabb ügye hívja ki mindnyájunk mély érdeklődését, komoly gondolkodását.

Ez érdeklődés, azonban, akár mint szépítjük, vagy takargassuk a dolgot, ez utóbbi időkben mind alább s alább hanyatlík s már akárhol keressük a sajnos jelenség magyarázatát és okát: a tényt magát el nem tagdhatjuk.

A gondolkodás, talán, valamivel fokozottabb mértékben tartotta fön magát: hivatottak és hivatlanok nem késtek bölcseiségük kitálalásával — de, itt is mellőzve az ítéletmondást, mindez igen keveset lendít a dologra: a közönség marad begombolkozva a maga közönyösségével, a deficit immár chronikussá vált s a korábbi idők elkényeztetett követelései már akár valóban nem elégíthetők ki, akár a nehezebb idők szükségességének két kézzel megragadt köpenyét használhat-

nak fön — denique: a Felsőg subventiójának mostani mértéke mellett ilyen társulat, ilyen kiadásokkal fön nem tarthatja magát.

Ez a meggyőződés vezette a színházi választmányt annak elhatározására, hogy, valamint pár évvel ezelőtt az operát, most az operettet elejti s jövőre csak a drámá, vígjáték, bohózat és népszimnű műágait miveli, a társaságot e műágakra való tekintettel szervezi és pedig a fokozottabb igényeknek megfelelőleg a rendelkezésre álló erők teljes felhasználásával, betöltvén azokat a szakmaköröket is, melyek az utóbbi időkben e műágaknál betöltetlen állottak: a hősszerelmét, az intrikusét, a szendéét, elbocsátva néhány fölöslegesnek bizonyult tagot, de visszaszegődette s illetőleg szerződöttve olyakat, kik ez idő szerint nélkülözhetetleneknek látszanak a második magyar színháznál, mely tisztán művészi eszközökkel kívánván hatni, öntudatosan ellöki magától a korcs izlés kinövéséinek csiklándozására szolgáló narcoticumokat s a nemes érzésekre kívánván hatni, a magyar, mivelt, romlatlan közönség nemesebb érzelmeire hivatkozik.

Mi nem, mintha a szükségből erőnyt akarnánk csinálni, hanem egész meggyőződéssel pártoljuk e tervet — vajha előbb rá-

jött volna a választmány annak tudatára, hogy a mit a sékely operetteken, mint vámon nyer (?), elveszti a közönség megrontott műizlésének révén.

De jobb későn, mint soha — s ha, a mint a dolog természete hozza magával, a megapadt műágak (ha már épen műágának akarjuk az operettet is nevezni!) kevesebb előadási estét fognak betölteni, evel a bérleti összegek is alább szállíthatók lesznek s talán ez a körülmény is fokozására fog a bevételeknek szolgálni.

A választmány, e mellett, gondoskodott annak a módnak megállapításáról is, mely mellett a társulat technical és aestheticai vezetését jövőre intéztetni akarja s e tekintetben nem csak megtartá a hármias igazgatóság rendszerét, hanem plain pouvoiret kíván adni a három igazgatónak mind a társulat szervezésére, mind a művezető megválasztására — szerződöttesére és elbocsátására — nézve, szóval: nullificálta magát s kimondta, hogy a közönség és kormány előtt megtartja ugyan a maga számára a felelősség teljes kötelezettségét, de beleszólási, intézkedési jogait mind és kivétel nélkül átruházza a hármias igazgatóságra.

Nem a mostani három igazgatóról van szó, hanem általában arról, ha gondolható-e, hogy három külön fővel bíró ember találhat-e olyan magához való negyediket, a ki, mint művezető, összehűzőések, húzódozások nélkül velök, a mint kell, egyértelmű, egyöntetű eljárást folytathasson, a mi nélkül egy színház egyáltalán nem is gondolható??

Mert ne feledje el a t. választmány, hogy sokkal könnyebb választmányi tagokat, mint arra való művezetőt találni s a mily nagyon becsüljük egyen-egyen mind a három mostani igazgatót, mint főispánt, pénzügyintézi igazgatót és ügyvédet — ép oly kevésbé látjuk őket a fontosabbaknak egy arra való művezető szükségével szemben.

Fog-e vállalkozó találkozni az igazgatók helyére? De fog-e művezető vállalkozni a teljes skartba tétel esélyeire? Nézetünk szerint ez s nem az előbbi itt a kérdés.

Ha a művezető minden lépténél arra kénytelen figyelni: mit mond erre most A. majd B. s még azon felyül C. is: természetesen illusorinssá válik a társulattal s a tagokkal szemben minden joga és hatalma, mert a tagok appellatorium forumok között válogathatván tetszésök szerint, módját is fogják ejteni tudni kedvkeresésnek itt s a remonstrationak ott.

Mi nem Molnár mellett beszélünk. Ám, ha ő nem alkalmas, ha nála lehet alkalmasabb művezetőt találni: ma fön kell vele a szerződést bontani, melyhez, ha jól tudjuk, maga sem valami nagy körömszakadásig ragaszkodik. Hanem beszélünk az önérzetes, öntudatos, ambitiosus férfiakért, a kik e nem nagyon kecsgettető állásra vállalkozhatnak; beszélünk az intézet érdekében, mely így szükségkép romlása felé halad s beszélünk sine ira et studio, mert látjuk, a tapasztalat bizonyítja, hogy a választmány nem jól tesz, a midőn minden jogot kienged közül siklani — miért? talán a jóbékesség kedvéért.

A választmány, a szabályzat értelmében közvetetlen intézkedésre van hivatva s ha már nem tud oly művezetőt beállítani, a ki teljes felelősséggel maga vezesse az ügy művészi ágát — ám bizoz meg kézből egyet a financialis, egyet az aestheticai végzendők ellenőrzésére s havi üléseiben folyjon be maga is rendszeresen az ellenőrzésbe, de a semmittevés párnáira leheveredve három tagját ruházni fön minden jogával s hordozni mégis magának a felelősséget: nem csak, hogy fogalom-ellenes dolog, hanem még a mellett eleve elhatározása annak, hogy ide csak oly művezető „meneküljön“, a ki fát is vágat a hátán, a kinek meggyőződése, öntudatos elhatározásai nincsenek, hanem a ki kézcsofolással fogadja most ennek, majd annak, majd meg amannak az „igazgatónak“ rendeleteit.

Ám, mi esalódhatunk, de az utóbbi évek tapasztalatai, azt hisszük, eléggé demonsztrálták ad oculos, hogy az eddigi rendszer a bizoz bukás út-egyengetője.

Mi mondtunk egyet; a ki tud, mondjon jobb expedienst — de ne engedjük azt a nemzeti intézetünket is elernyedni, magában összeomlani!

A kolozsvári árviz ügyében.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

A Kolozsvár városát fenyegető árviz elhárítása érdekében foganatba vett munkákat becses lapjában éber figyelemmel kísérni méltóztatik és a városi hatóság által egybehívott szakértő bizottság eddigi működése, úgy látszik szíves egyetértésének örvendhet.

Miután pedig uton-útfélen ugy egyes városi polgároktól, mint különösen oly városi tisztviselőktől, kik a Szamost már „sok év óta megfigyelik“ és állítólag „tanulmányozzák“, azon nyilatkozat koczkáztatott, hogy az eddig véghezvitt mentesítési munkák nem értek sokat, sőt hogy jobb lett volna a jeget nem is bolygatni. Éme nyilatkozatok folytán nyugtalanított lakosok megnyugtattása érdekében bátorkodom a t. szerkesztő urat felkérni, miszerint jelen soraimnak becses lapjában tért engedni szíveskedjék.

A ki látta, bzgy a mult hét elején a Kis-Szamosban végzett kijegelés folytán, ezen mellékág beömlésétől a vasuti töltésig és tovább a város felé a viz az ártérről rögtön visszavonult, az udvarokba és házakba behatolt viz pedig nagyon apadt, ki továbbá látta, hogy a nagy vasutíhid körül eszközölt robbantások folytán, mily nagy tömegekben emeltetett fel a fenékjég és milyen rohamos sebességgel szökött fel és folyt le a bilincseiből felszabadított elem a robbantások közelében kirágott jégcsatornákbán; a ki észlelte, hogy a jégcsatornának robbantások és kézieszközök segítségével történt kinyitása óta az árviz folyton apadt, mely apadás máig a város mentén 1½ métert kitesz, annak nem kellend fent említett nyilatkozatoknak igazolatlanságát és teljes alaptalanságát bizonyígtatni.

Senki sem tagadhatja, hogy a vízveszély annyira csökkent, miszerint a városi hatóság az elárasztva volt házak lakóit házaikba való visszatérésére és szokott foglalkozásuk ujból felvételére bátran felszólíthatja.

De még nem vagyunk minden veszélyen túl, ezt sajnálattal kell constátálnom.

Ha meggondoljuk, hogy még ugyszólván a tél elején vagyunk, komoly aggodalom lepi el keblünket azon borzasztó jégátörpögekel szemben melyek a Szamos folyamban a város mentén a dézmacsúri hídttól egész a Lővöldig fel vannak halmozódva. Ha a jelenlegi hideg időjárás tovább tart, és ha nagyobb hóesések hideg időjárással egymást felváltják, a legelső hirtelen olvadás a várost özönképeni áradással sújthatja.

Iparkodni kell tehát a városi hatóságnak és közönségnek eme jégtorlaszokat a városból eltávolítani és e célból költségeket nem kimélve, a rendelkezésre álló erőhez képest mennél alább Szamosfalva felé szorítani, hol — a legkedvezőlebb eseteket is feltéve, legfeljebb egy partiell áradást a réteken és a külteleken okozhatják, de az egész város elárasztását soha nem idézhetik elő.

A legközelebbi feladat tehát abban állana, az éjjelenként beálló nagy fagyással a küzdelmet folytatván, a már egyszer nyitva volt csatornát a várostól a nagy vasuti-híd és a Kis-Szamos beömlése felé, mennél hosszabb darabban nyitva tartani, a vasuti hídnál ujból képződött és a város alantabb fekvő részeit veszélyeztető jégtorlásokat eltávolítani és azon csatornát, mely oly sikeresen és gyorsan a vasuti hídtól fogva a dézmacsúri hidig nyitvatott, folytatni és legalább a sétatér bejáratáig kinyitni és lehetőleg nyitva tartani, hogy olyformán lehetséges legyen a jégtorlaszokat a város belsejéből eltávolítani és mennél tovább a várostól lefelé toltatni.

Hasonló helyzet a Duna budapesti szakaszán fennforgott; az általam felhozottak bővebb megvilágítására bátorkodom a külföldi szakértők

„Rapports de la commission compotée des ingénieurs étrangers invités à examiner les travaux de régularisation exécutés par les rivières hongroises — Budapest 1879.“ czimű jelentéséből az illető szakaszt következőben szőrlő szóra közleni.

A vámház alatti szabályozási munkálatok.
„Az új vámház alatt már végrebajtott és még ezután végrehajtandó munkálatok által leginkább

Hirdetési díjak.

Hatszor hasábeztott garmond sor vagy annak tere 6 kr.

Bölyegdíj minden hirdetés után 90 kr. Nagyobb égyakori hirdetéseknel külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau. **Budapesten** Haasenstein és Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A hirdetések felvételi irod. Budapestén Szervitatór 5. sz.

Nyilttéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

a Budapest alsó részén képződő jégtorlódásokat akarták megakadályozni, melyek rendkívüli duzzadásokat okoztak, minélfogva a folyam a város központjában a rakpartok nagy részét elárasztotta.“

„A magyar mérnökök, kik ezen tény tanui voltak és a körülményeket jól megfigyelték, igen helyesen belátták, hogy a veszély oka a folyam medrében található rögtöni sebesség- és mélységváltozásokban keresendő.“

„A jég, mely a városban levő szűk és mély folyamszakaszban a Margithídtól sebesen jött lefelé, a vámház alatt egy széles és sekély medenczébe talált, melyben a vízfolyás meglassult és így a jégdarabok elkezdtek forogni, s hol elmarulva, hol ismét felemelkedve, egymásra tornyosultak, mignem sebességüket elvesztve és szilárd tömegekbe összeszorulva, a meder egész szélességét elfoglalták.“ „Ha egy ily keresztgát egyszer meg volt kezdve, az, megállítva a mi arra jött, folyton erősödött az oda hordott jég által és a folyam medrét fenékgig elzárva, természetesen megakadályozta a víz lefolyását, azt mindinkább felduzzasztotta, míg csak a zajlás akár időváltozás, akár az árviz vagy a felduzzasztott víz nyomása folytán be nem következett.“

„Csakis a jégtorlódások által felduzzasztott vízből származó áradások voltak a városra nézve, veszélyesek, mert jég nélkül még a legnagyobb árviz is csak 20 láb, azaz 6-32 m. magasságot ért el, míg a jég okozta duzzadás következtében felemelkedett 29 1/2 lábíg, vagyis 9-29 méterig.“

„Szükségeának látszott tehát a folyót szabályozni és a szélesség- és mélység hirtelen változásait eltüntetni, és így, miután a város mentén nem lehetett mítszem változtatni, az alsó meder összeszorítása volt az egyedül lehetséges megoldás.“

„Hasonlóképen be lehetett látni, hogy a csapeli szétágazás ugyanolyan szavarokat okoz, mint a vámház alatti hirtelen kiszélesedés, és így a jég lefolyásának szabályozása végett az összes vízmennyiséget a promontori ágba kellett összpontosítani.“

„Igy egy igen jól összefüggő munkálat sorozat keletkezett, és az egész mű elvben igen helyes és czél szerű.“

„Az eredmény a tervezők számításait igazolta. A jég nem akad meg többé a szabályozott szakaszban a vámházttól a promontori ág nyílásáig.“

„Azt reménylík tehát, hogy a szabályozás ezen ágban folytatása által a jég fennakadási pontját oly távolra lehet majd helyezni, hogy az esetleg képződő jégtorlaszok Budapest városára nézve nem lesznek többé veszélyesek.“

E tekintetben szebb és helyesebben egy jégtorlasz képsődését és hatását leírni nem lehet, szebb bizonyítványt a szabályozásnak elvbeli felfogása tárgyában az illető magyar mérnököknek a külföldiek ki nem állíthatták. — Kikí vonhatja ezekből a párhuzamot a budapesti és saját viszonyaink közt és beláthatja, hogy habár az árvízveszély nagy mérvben csökkent, még nincsen megteve minden arra nézve, hogy a város esetleg beállható kedvezőtlen viszonyokból eredhető igen káros eseményektől óva legyen. Iparkodjunk tehát a veszélyt helyesen megítélni és egy közös fontos czél elérése érdekében válllvetve tovább dolgozni.

Ezzel maradok a mélyen tisztelt Szerkesztő urnak

kész szolgája:
Herzog Ödön.
főmérnök.
Kolozsvártt, 1879. decz. 24-én.

KÜLFÖLD.

Párisból a következő táviratok érkeztek a nap folyamán:

Az összes miniszterek Waddington elnöknel aláírták a lemondási kérvényt, mely már át is adatott Grévy köztársasági elnöknek. — Freycinet bizott meg az új miniszterium alakításával. Azt hiszik, hogy a hivatalos lap csak akkor fogja hirdetni a kabinet lemondását, ha az új miniszterium már meg lesz alakítva.

Varsaileban Maze mérsékelt köztársasági, Buffenoír, a radikális párt jelöltje ellenében és Orangeban Gent (a volt radikális képviselő, ki kormányzóvá kinevezetése miatt mondott le, mely kinevezést a kormány ismét visszavonta) választott meg Humbert ellenében képviselőnek.

Miletics, mint Ujvidékről sürgönyzik, ott esőndben vonult be; de közelebbre nagyobb tüntetések tervezetnek. A Zasztava és a Starmaly élelmap gyűjtést rendeztek állítólag Miletics atyjának sírkövére, ki két hóval ezelőtt hunyt el. A sírkő Ujvidéken 2—300 frtba kerül; eddig a mondott célra már vagy 2000 frt gyűlt össze. A Miletics tisztelőire rendezendő tüntetéseket tárgyalban bizottság alakult, s ennek elnöke Jeltics, ki mint a szerb előlegezési egyet elnöke, nagy befolyással van a szerb iparosokra és kereskedőkre. Jeltics csak eszköz Polit és Dimitrievics Misa kezében. Hogy azonban az állami közegek elnézhetik-e a királyi kegyelem által kiszabadult Miletics részére rendezendő politikai tüntetéseket; az természetesen más kérdés.

A horvát országgyűlés decz. 20-án kezdte meg a horvát-magyar kiegyezési provisorium tárgyalását. Egész sereg védte azon álláspontot, hogy a kiegyezés meg ne hosszabbítsa, hanem az egész kiegyezést alapszabályok törvénytelenné tartja, míg Magyarország ennek minden részletét végre nem hajtotta. — Azt mondják, hogy ha a kiegyezés meg nem hosszabbítatik, chaosz fog beállni. Ez igaz, de szónok éppen ezt hajítja; hisz a chaosz ma is megvan, s a ki törvényes meghosszabbításához járul, az bünrészesévé lesz a chaosznak.

A török sajtóban ez idő szerint élelmap ventillálják Törökország szövetségének kérdését. Így a „Vakit” az angol szövetség mellett tör lándzsát; ellenben a szultáni palota közlönye, a „Tersiman Hakikat”, azt vitatja, hogy Törökország érdekeinek sokkal jobb és megfelelőbb szövetséges Oroszország. Végül a török katonai közlöny, a „Dacridei Havadasz”, azt fejtegeti, hogy a szövetség Ausztria-Magyarországgal, minden másnak előbe teendő.

BELFÖLD.

(Marosvásárhelyi egyetmés.)

Marosvásárhely, dec. 23.

A múlt hét uralkodó és szomorúan híres mozzanata bologdult Mentovich Ferenccel kedvelt tanárunk, írónk és főleg szeretett kedélyes polgártársunk váratlan elhunytja s a kegyelet csaknem szokatlan kitüntetéssel mellett történetvégtisztelettel volt. De azért a hírlap levelezőnek mint részben város kronikásának más közérdekű eseményekről sem lehet megfeledezni.

Dec. 14-én a helyi négyzet egy jól sikerült tombola estélyt rendezett, melyen nemcsak a városról, hanem a közel vidékről is számosan vettek részt s a jótékony célra mintegy 200 frt tiszta jövedelem marad.

15-én Marostordamegye rendkívüli közgyűlést tartott a községi számadások elintézése végett, mellesleg azonban más tárgyak is kerültek szönyegre, így pl. élénk érdeklődéssel vitatott azon kérdés, hogy mennyiben helyes és jogosult az oly intézkedés, midőn valamely község a községi vagyon tekintélyes részét egyházi célokra ajándékozza? Mert igaz ugyan, hogy a község saját vagyona fölött törvényszabta alakiságok megtartása mellett tán igen is nagy szabadsággal intézkedhetik; de tal felől azj is bizonyos, hogy újabb törvényeink számos kötelezettséget rónak a községekre, hogy többet ne említsünk a községi szegények s rokkantak eltartása, a községességi ügy, községi utak fenntartása, népnevelés, tisztviselők díjazása stb. stb. teendőkre nézve, sőt az

is kétségbevonhatlan, hogy a község legnagyobb része ezen kötelezettségeknek megközelítőleg sem teszen eleget; már most valjon helyes-e, hogy a kitűzött s kötelezőszerű teendők elhanyagolásával például templom építésre adja valamely község vagyonának jelentékeny részét? Végül azonban azon tény sem tagadható, hogy sok helyütt egyáltalán nincsen a birtokviszony tisztázása s csak hosszasan perlekedés útján lehetne constatálni, mi legyen hát tulajdonképpen községi, mi a birtokossági és mi az egyházi vagyon — lévén csak egymással teljesen összevissza kuszált s a gyakorlat által sajátságosan alakított viszonyban. A közgyűlés Alsófehérmegye kérését az országgyűléshez, hogy Enyed törvényszéki székhelyévé tétessék: haszon felirattal pártolja. A gyűlésen természetesen, tekintettel az idő zordonságára, igen kevés tag jelent meg, a végén főispán elnök boldog új esztendő kívánt a hazának és a tagoknak, s élénk éljenzés mellett zárta be a tanácskozást.

16-án Böldi Gergelyné, gróf Nemes Rózsalia elnökelete alatt a vereskereszt egyet választmányja tartott ülést, melyen örömmel értesültek a jelen voltak, hogy a nemes szélu egyület iránt élénk érdeklődés mutatkozik s már is van beírva 20 alapító tag 20 firtal, 13 rendes tag 10 firtal s 96 rendes tag az évi 1 firt fizetési kötelezettségével s mintegy 127 firt ajándékképpen is adatott egy, hogy a pénztárban jelenleg 744 firt van. Azok, — kiknél még az „alírási izek vannak, felszólítottak azoknak s a gyűjtött összegek is január közepéig leendő beklődésére, mert februárban rendes nagy gyűlés fog tartatni, melyre teljes számadás fog készíttetni, s minden egyleti tag meghívhatni. — Az ügybuzgó elnök és a választmány, valamint a felszólított gyűjtők is valóban elismerésre méltó munkásságot fejtettek ki.

Dec. 21-én a műkedvelők 13-dik színi előadása Szigligeti „A két pisztoly” volt a tüzölő egyet javára, azonban sem a régi s nagyobbára már feledésbe ment darab, sem a jótékony cél nem tudott nagy közönséget gyűjteni, pedig az előadás egészen vére igen kielégítő s egyes részeiben éppen sikerült volt.

A darab maga az újabb nemzedék előtt csaknem az ujdonság ingerével bírt, hanem a mai izlés már napirendre tért az érzelgős, sensatios rabló historiák s a börtönélet saját légköri jelenetei fölött, az egész darab különben átmenetet képez a magasabb színű s azóta teljesen kifejlődött népszínmű között s így biztosan körvonalozható egységességgel nem bír. Hanem egyes sikerült jelenetek élénken juttatják eszünkbe a már sirban pihenő mestert.

A játszóknak nagy buzgalommal igyekeztek a község érdeklődését fenntartatni, a mi meglehetősen sikerülés is nekik jöllehet tízeneg óra utánig tartott az előadás. Már is hosszúra terjedt levelemben jelenleg nem is részletezhetem az egyes szereplőket, de mindenesetre fölemlítendőnek találom Dvorák Albertot (Stein), ki nagy tanulmányalakitott Kurdilla Vilmát (Lenke) ki érzelmmel s finoman játszott, sőt kis dalát is csinosan énekelte, Szabó Gyulát (Bajkerti) ki helyenként (főleg a börtön jelenetben) szintén az igaz érzés hangjait találta el; Pap Ninát ki bár egyéniséggel ellenkező szerepet (Steinné) adott, de azt jól betanulván, magát eléggé érvényesíteni tudta, Gyulát (br. Sirtfoki) ki első feljöttével elég otthonosan mozgott s élénken játszott; Imre Miklóst ki ügyes Sobri volt s az énekből is sokat ígér és végül Bárfait és Szabó Gyulát (a másikat, ki oly jeles Verő Jankó volt a Veres hajuban) kik pompás borbélyok voltak s a közönséget hatalmasan megkacagatták párszor. Szinte feledém Szabó Lajost, ki Piros Pistát, a tömlőc

nem meri őket követni, csak az elért cselnél megbámulni.

Igaz, hogy egyik lassabban, másik rohamos léptekkel halad a régi s uton. Az előbbiekné aztán rendszerint társadalmi állásuk is összhangban áll nagyságukkal s lesznek például magasabb hivatalnokkák, az utóbbiak, mint meteor tűnnek elő, gyakorlati embereknek ritkán valók, de alás, hivatal nélkül is töndöklőbb a főnyűk.

A nagyságnak egyik legfőbb kriteriuma az eredetiség. Az eredeti már magában azért, mert a köznapitól eltér, feltűnő, a feltűnés pedig általában véve felhagyás. Ha aztán a mi feltűnő, az emberi léleknek az örök igaz és szép ideáljához jár közel, terem az egész nagyság.

Korunk egyáltalán nem kedvez az eredeti geniek kifejlesztésére. Az írástudó ember nem zárhatja el magát mások eszmetermekéi elől s ez bábkire is befolyással szokott lenni, simitja, átalakítja nézeteit, újakkal és idegen eszmékkel egészíti ki. Ezenkívül a divat el sem képzelhető mértékben befoly mindennek átalakítására, divat uralkodik nemcsak a ruházatban, hanem az eszmékben is, sokszor divat magában a különködésben. Bizonyos egyenlősítési mánia ez, mely gyors szárnyakon terjed mindenfelé s abban áll, hogy minden ember olyan kivan lenni, milyennek a magasabb és okosabb körök mutatkoznak; a midőn pedig mindenki egyforma kezd lenni, akkor ezek a hangadó körök kezdik röstelleni, hogy az alsóbb körökkel egyformák és új áramlatot adnak a divatnak. Az eszmék ép ily erővel valódságos légkört vonnak a külvilággal érintkező ember köré, a miasmait nem szívn be, befolyásuk alól szabadulni a legnehezebb feladatok, sőt szinte a lehet-

vétekek vezérét s oktatóját annyira humorral adta, hogy egy kiszolgált rab is nagyot bámulhatott volna rajta. A többiek is több kevesebb szerencsével megállták helyüket úgy, hogy a közönség elégedetten távozott. Csütörtökön a Kintornás Család kerül színre a városi szegények javára; reméljük a szegények iránt könyörületesebb lesz a közönség, mint a vitéz tüzöltek iránt volt.

A korszolya-idény ugyancsak uralkodik s a városi szépek vidáman s jó kedvvel mennek jégre naponként. Úgybe sem vevén a régiék óvó jelszavát, hogy az égszerelmeert mindent tegyetek, csak jégre ne menjetek, mennek bizony de néha el is buknek, de pillanet mulva minden nagyobb baj nélkül vigan lebognek odább a sikamlás, de nem veszélyes pályán s arczuk csattanó rőzsáival és szemek csillogó fényével csak egy szédlit jobbra balra a szaladgáló gavallérok epedő hadait.

L.

A német cultura befolyása MAGYARORSZÁGRA.

Szemelvény Bárczi Iván fen czimzett s most megjelent művéből.

(Folytatás.)

Hozzájárul még ehhez az is, hogy a tisztikar, a hadsereg cultur-elemének tulajdonképeni képviselője, eredete, nyelve, nemzetiségre s érzületre nézve, a legridegebb ellentétben áll velünk szemben. Gyakran féltelen gyűlölet tölti el őket azon nemzet ellen, melynek fiaifeletők ők majdnem korlátlan hatalommal rendelkeznek.

Ily hadsereg nem lehet több az egész kerek földön.

Nem kisebb jelentőségű germanizáló tényező a német hírlapirodalom Magyarországra. Óriásiak a mérvék, melyekben a német hírlapirodalom hazánkban el van terjedve s melyekben még mindég tovább terjeszkedik. Tőke, nagy közönség, politikai s culturalis befolyás ezzel együtt járnak; természetesen a magyar hírlapok rovására.

Feltűnő, s Magyarországon kívül tán az egész világon elő nem fordul jelenség, hogy nálunk bizonyos foglalkozási köröknek meg van azon mindenki által halkan elismert privilegiumok, hogy németül s csakis németül beszélhessenek akárki fiával. Ilyenek a „pinócék”, a bérkocsisok, a kereskedők s mások. Vajjon hol a világon fordul elő, hogy a fizető és vevő ember tartozik ilyenekben az eladóhoz simulni és nem megfordítva?

Az árisztokratiánál erősebb támaszai a németiségnek Magyarországon a zsidók. Őszintén szólva egyáltalában nem értem azt a túlzott toleranciát, mely divatban van Magyarországon a zsidók irányában.

Mily másképp veszi ki magát ezen Rákóczi-korabeli velős, találó s igaz pár vers, mely közvetlenül a kedélytől fakad s a kor gondolkodásmódját hűen kifejezi:

Ne higgy magyar a németnek
Bár mennyire hitegetnek;
Ad is olyan nagy levelet
Mint a kerek köpenyeged,
Pecsétet is olyat rája,
Mint a holdnak karimája:
Nincsen abban semmi virtus,
Verje meg a Jézus Krisztus sat.

A német könyvpiacon évenkénti productiója 12—15000 kötetre rug, még egyszer annyira te-

telenségek közé tartozik. Mindez nagy mértékben korlátozza az önállóan teremteni tudó elmék szabad szárnyalását.

(Folyt. köv.)

Tudományos Akadémia.

Weninger Vincze emlékezete.

Az Akadémia tegnap összes ülésén dr. Konek Sándor mondott emlékbeszédet a körünkől váratlanul kiragadt Weninger Vincze fölött. A kitűnő férfi elhunyt még élénk emlékezetünkben van s ahoz, mit elvesztettünk róla fölseroltunk följegyezzük a tartott szép emlékbeszédől azon adatokat, melyek a legszebb vonásokat szolgáltatják Weninger jelleméhez. Ilyen Csengeryvel való szoros baráti viszonya és levelezése. Így pl. mikor mint közös pénzügyminiszteri osztályfőnök az eddigi primitív rendszer helyett a kettős könyviteli rendszert hozta be, valódi naiv örömmel dicsekszik Csengerynek, hogy most már nemcsak hónapok mulva, de napról-napra lehet tudni az állami pénzügyi állását s hogy az osztrák urak az új könyvelésnek a csudájára járnak. Legalább megláthatjuk, a mit nem akartak hinni, hogy a magyar emberben is van gyakorlatiesség. Igaz, hogy 8 napig nyakán ült az illető hivatalnoknak, míg az új könyvelést be tudta tanulni. Más alkalommal a 30 millióes bankadósság felől nyilatkozik, melyet magyar létére határozottan jogi szempontból tekintett, s mikor a közös pénztárnál akarták vezetni, erőlyesen a consolidált államadósság s a közös ügyek elkülönzése nem talál

hát, mint a Francia- és Angolországban megjelendő munka. E rengeteg számba nincsenek még bele foglalva a hírlapok, a nagy számú különböző szaklapok s hasonló, ugyancsak tényező képező irodalmi termékek.

Ily nagy tömegű s még mindig nagy arányokban szaporodó irodalmi termelést tekintve, méltán kíváncsiak vagyunk megtudni, vajjon ez a 12—15000-nyi munka tulajdonképen mit tartalmaz.

Ha a Műhibrechi bibliografiai folyóiratban a német, francia és angol jog- és államtudományi kiadványokat összehasonlítjuk, csakhamar meggyőződünk, mily kevés az önálló német munkaszemben a francia és angol kiadványokkal. Ellenben annál több a mindenféle commentár, törvénykiadás s általában oly gyűlmunkák, melyeknek teljességgel semmi bece nincs. Átlag 100 kiadványra esik 23 önálló mű. A többi pusztá lenyomat.

A könyváru speculáció seholsem burjánzik annyira, mint éppen Németországban. Schröder egyik elbeszélésében igen mulatságosan adja elő, miként készített Wigand könyvkiadó számára török nyelvtant, anélkül, hogy törökök csak egy szót is tudott volna. S ily formán készül igen sok német könyv.

A könyvproductió mellett az irodalomban a napi sajtó is igen jelentékeny tényező képez. Tudvalegyőleg a németek maguknak vindikálják az első hírlap közrebecsátását, jöllehet tény, hogy az első hírlap a Renaudot által 1631-ben közrebecsátott francia „Gazette” volt. Németországban a tulajdonképeni hírlapirodalom nehézkesen fejlődött.

A mi a német tudományt általános karaktere szerinti, leginkább feltűnő, hogy az nagy eszmékben feltűnően meddő volt. Nem szükséges e részben tekintélyekre hivatkoznom. Kivéve a reformációt, melyre nézve Haynald szelleműszen megjegyzé, ha nem jött volna Luther, jött volna más, ha akkor nem, hát később, a reformáció társadalmi szükségesség volt, — a nagy korszakot jelentő eszmék majdnem mind más nemzeteknél fogamoztak meg. Smith Adam, Lamarck, Stephenson, Marsh, Newton, Berzelius, Rousseau, Voltaire és sok más Németországtól távol működtek, s hozták létre nagy műveiket.

Nem lehet eléggé esodáltni a lelkiismereteséget, az óvatosságot s a szerénységet, melylyel Darwin alaptanának következtetéseit levonja. Teljes tudatában levén a bizonyítékok elégtelenségének, szerényen megáll ott, hol a reális bizonyítékokból kifogy. Nem így a németek. Alig hogy Darwin első műve megjelent, a német tudósok egész serege: Jäger, Kölliker, Schwarz sat., de mindenek fölött Hückel neki estek az új tanak s ma már Németországban létezik darwinizmusról legalább is akkora irodalom, mint az egész többi nagy világban összevéve. Darwin gyanításai s következtetései, melyeket ő maga is ingatagoknak nevezett, constántát tényeknek vétettek, megkészték az emberi-nem leszármazási táblájára a protozótól egész fel a homo sapiensig, sőt megkezdődött a speculáció, létrejött a monizmus s ennek alapján új vallási, új bölcsészeti, új politikai s egyéb új rendszerek. Detail-fejtegetések, elkeseredett polemiák vették kezdetüket, a darwinizmust összeházasították minden lehető s lehetetlennel s odáig vitték a dolgot, hogy a socialismusért igen sokan a darwinizmust s illetve a természettudományt védték!

(Folyt. köv.)

A törvényhatóságokból.

Kolozsvármegye köztörvényhatóság

gi bizottsága.

Alispáni jelentés.

(Folytatás.)

Igy a jelen év január 1-től december 1-ig bevételett

	1878	1879	többé
a gyalui járásban	2659	2847	188
a b.-hunyadi „	3776	4427	651
az almási „	3531	3731	200
az örményesi „	2355	2768	413
a tekei „	2408	2651	243
Kolozs r. t. városban	1802	1940	138
Teke „	1891	2058	167

Összesen: 18,422 20,422 2000

Ellenben bevételett:

	1878	1879	kevesebb
a kolozsvári járásban	6081	5773	308
a mocsai „	3182	2821	261

Összesen: 9263 8694 569

Az egész megye területén tehát az ügyforgalom emelkedése a múlt évéhez képest tesz 1431-et; ez emelkedés éppen nem mondható túlságosnak.

A megye területén az egész év folyamán előfordult tüzesetek száma fájdalom 20-al multa felül a mult év megfelelő szakában előfordult tüzesetek száma fájdalom 20-al multa felül a mult év megfelelő szakában előfordult tüzesetek számát; volt pedig

	1879	1878
a gyalui járásban	7	19 —22
a b.-hunyadi „	6	6 —
az almási „	13	13 —
a kolozsvári „	67	40 +27
a mocsai „	16	10 +6
az örményesi „	5	5 —
a tekei „	12	14 —2
Kolozs r. t. városban	1	— +1
Teke „	1	1 —

Összesen: 128 108 +20

Az ezen csapás által okozott károk nagyságáról s arról, hogy az elégett tárgyak voltak-e biztosítva, a hiányosan érkezett adatok miatt nem vagyok képes kimerítő jelentést tenni.

Az őszi vetések állapotáról szóló jelentések, fájdalom, ismét kedvezőtlenek. A megye legnagyobb részében egyfelől a szeptemberi nagy szárazság, másfelől a hirtelen beállott octóberi esőzések meggátolták a lakósságot, hogy őszi vetéseit teljesen bevégezhesse, s így nagy kiterjedő terület maradt vetetlen. A kikelt vetés több helyen sokat szenvedett a hirtelen beállott nagy hideg miatt. Ezenkívül az alsó karületben a szerfelett elszaporodott mezei egerek is tetemes károkat okoztak. Kivételt csak a mocsai járásból és Teke városából beérkezett jelentések képeznek, melyek az ottani őszi vetések állapotát jónak mondják.

Öngyilkossági eset fordult elő:

a hunyadi járásban	1.
az almási „	1.
a kolozsvári „	3.
az örményesi „	1.
Kolozs városban	1.

Összesen: 7.

A községi szegények állapotának javításához a megye csaknem összes községei, a jelen évben egy örökre emlékeztetés és eléggé nem dicsérhető ténnyel járultak. Ugyan is csaknem valamennyi község erejéhez képest alapítványokat tett a községi szegények javára a magyar kiribirtokosok országos földhitel intézeténél, s abból már is tetemes részt befizetett.

Igy:

	alírt befizetett
a gyalui járásból 20 község	4700 frt 610 frt
a b.-hunyadi „ 45 „	6600 „ —
az almási „ 34 „	5700 „ —
a kolozsvári „ 49 „	10,200 „ 160 „
a mocsai „ 36 „	6400 „ 390 „
az örményesi „ 22 „	4000 „ 645 „
a tekei „ 21 „	5200 „ 620 „
Kolozs város „ „	500 „ 150 „

Összesen: 228 „ 43,300 „ 2575 „

Egyébiránt a gyalui járásban csak is Gyaluban van egy olyan községi szegény, a ki segélyezésre van szorulva; ez havonként 3 firtal segélyeztetik.

Ezen járás községei közül a magyar kisbirtokosok orsz. földhitelintézetének aljába fektetett összegeken kívül még Sz.-Fenesnek van 280 frt és K.-Monostornak 52 frt szegény alapja.

A b.-hunyadi járásból e tárgyban beérkezett jelentés annyira zavaros, hogy abból nem lehet kivenni a tényállást.

Az almási járásból szintén nem kaptam kimerítő jelentést, minek méntességül tévesen az hozatik fel, hogy a községi törvény 131 §-a a jelentések beklődését csakis deczember végére rendeli.

A „KELET”TÁRCZÁJA.

A NAGYSÁG.

(Folytatás.)

Hogy terem és kiből lesz most már a valódi nagyság, igen nehéz meghatározni. Némelyik hosszú, fáradságos munka, óndutatos törekvés után lépésőnként lesz naggyá, más hirtelen, mint a földből napvilágra kerülő rejtett kincs. Mindakettőnek születnie kell reá, teremni, mint a be-rekben a rózsá, a faluban a szép leány, sziklák közt az arany. Habár ugy látszik, a születés magában nem elég és sok igaz van egyik tanárunk azon állításában, hogy nagy ember alig lesz abból, ki már ifjú korában nem érzett reá hivatást. — Éreznie, akarnia kell magában az arra hivatottnak, hogy naggyá legyen. Lehetetlen, hogy az a bizonyos isteni szikra ne nyugtalanodjék kebelében, ne kergesse a csillagok ösvényére, egy magasabb eszményi cél ne hassa át egész valóját. Az ily ember rendszerint magába vonult, ismerősei előtt valami érthetetlen van benne; nem tudjuk hirtelen megmondani, melyik író szerint az ilyen férfiaknak soha sincs benső barátjuk, a kik fel tudnák fogni egészen őket s e miatt életük legfontosabb mozzanataiban egészen magukra állanak; mások vagy igen merésznek, szokatlannak vagy éppen balgaságnak fogják tekinteni legnagyobb lépésüket a nagyság létráján. Szóval a valódi nagyság járattan utakon jár, hová senki

Ne köhögj! Pietsch L. H. és társától Breslauban, méz-növény-malátá-kivonat 80 kros, 1 frt 50 kros és 2 frtos üvegekben és pergelt cukor (csamellen) 25 kros és 40 kros csomagokban. — Kapható Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerésznél.

Szamarhurut és tüdőnátha. Ennek **Ne köhögj-je** (méz-növény-malátá-kivonat) Pietsch L. H. és társától Breslauban — nálam valamint gyermekeimnél különösen köhögés, tüdőnátha és szamarhurut ellen hatott.

MÜLLER PÁL, keresk., Neumarkt, Szilez.

Minden köhögés felette veszélyessé válhat. Az elhanyagolt köhögés oly bajok csirája lehet, melyek továbbfejlesztésükben az életet fenyegethetik. Egyetlen köhögő sem lehet tehát aggodalom nélkül.

Számos elismerésen kívül (474) (1—1)

I. Károly romániai fejedelem ő fenségétől is bírnak megköszönő iratot.

(473) (1—1)

Kwizda Ferencz János
állat-gyógyszerei Korneuburgban,
cs. kir. udvari szállító

állatgyógyászati készítményekre néve,
melyek ő felségeik az angol királynő és a porosz király és német császár; valamint sok magas rangú egyén ölaiban rendkívüli sikerrel alkalmaztatnak, az osztrák és az olasz államokban kiváló szabadalommal ellátva és londoni, párisi, bécsi, hamburgi és müncheni éremmel vannak kitüntetve.

A számos, a készítmények használatáról szóló elismerő iratok közül a következőket:

Kwizda Ferencz Ján. cs. kir. udvari szállító urnak Korneuburgban.
Önök **űdítő folyadékát** (Restitutions-Fluid) egy igen **veszedelmes borogás-majlás** esetében használtam, s minden **várakozást bántalatosan kielégített**; hasonlólag önök **űdítőre**, melyet kitűnően találtam, bármikor alkalmaztam s örülök, hogy ezeket mindenki **melegen ajánlom**.

Seawby, Lincolnshire, 21. január 1879.

Barnard Mr. F.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS cs. kir. udv. szállító urnak Korneuburgban.
En önök **űdítő folyadékát** minden esetben **kitűnő készítménynek** találtam s ajánlom azt mindenki, a ki még nem kísérelte meg.

Appleby Lodge, Lincolnshire, 1. február 1879. **Gurnell G.**

KWIZDA FERENCZ JÁNOS cs. kir. udv. szállító urnak Korneuburgban.
Működő **űdítő folyadékát** és **egyetlen Korneuburgi marhaporából** ezennél 100 göngyölt rendeltem, annak **több évi próbát és sikeres alkalmazását** folytán **összes és nem jelentéktelen marha-állományunknál** nyíltan kijelentjük, hogy **ezzen tartalomszerű marhaporának** köszönhetjük annak **állandó egészségét**, főleg pedig **egyetlenes fejlődését**.

A midőn ezennél kellemes kötelességet hiszünk teljesíteni, maradunk

Raitz, Salm hercegi gazdasági igazgatóság. **Gawulowsky.**

Kwizda állatgyógyászati készítményei valódi minőségben kaphatók **Kolozsvárt: Csiky Imre, Dietrich Sam, Gergely Ferencz. N. Schenker, Moschor W. S. Reissenberger A. Gyula-Fehér, Föhlich S. gyógyszerészek. Brassóban: Eremias D., Heshaim S. L. A. — Kőhalomban: Nagelschmidt utódai. Maros-Vásárhely: Bárcsák M. Seps-Szent-Györgyön: Csulak testvérek. Segesvárt: Teutsch J. B. Szász-Rényben: Csoppelt Hugónál.**

Ezenkívül a koronaországok csaknem minden városában és mezővárosában vannak **raktárak**, melyeket a vidéki hírlapok koronként közölnek.

A ki védőbélyegnek valamely hamisítottját olyatónképpen jelöl meg nekem, hogy törvényes büntetés alá vonhatassam, **500 forint terjedő jutalmat kap tőlem.**

Gyógyszerész
Dr. L. H. Pietsch

(365) (12—12)

PSERHOFFER J.

gyógyszerész Bécsben, Singerstrasse 15. „zum gold. Reichsapfel“.

Ajánlja a t. olvasóknak az alant jegyzett és sok évi tapasztalat után jelsnek bizonyult gyógyszerészeti különlegességeket és hatásos házi szereket.

NR. Megrendeléseknél kérem a cím és postai cím pontos megjelölését. — Az alant felsoroltakon kívül még sok egyéb különlegesség van készletben és netalan készletben nem levő szerek iránti megrendelések legkorábbi idő alatt és legutóbbi alkalommal eszközölhetők, és felvilágosítások legnagyobb készséggel díj nélkül adnak. — Küldemények a vidékre, bérmentesített pénzküldés, vagy utánvét mellett. — Vidéki megrendeléseknél csomagolási díj darabonként 10 kr. számítatik. Nagyobb küldeményeknél csomagolási díj költsége. Ismételt iratok jutalékban részesülnek.

Akutikon (fülszesz) 1 üvegcsé 1 frt-6. A fülsz mindig melegen és nedvesen tartja, általában meghűlés, a ennek következményei ellen, köztük székrekedés, a fülsz, melynek hiánya fekély okozhat.

Havasí fű-szesz W. Ottm. Bernhardtól, Münchenből, a müncheni első orvosi fakultás által legkiválóbb házi-szernek ajánlatot, mindenféle gyomorbetegségek, különösen emésztési gyengeség, étvágy-hány, gyomrhurut stb. ellen s ezerszeresen bevált. Üvegcséje 10 kr.

Amerikai közsvény-kenőcs gyorsan és határozottan, kiegészítve legkorábbi szer minden közsvényes és csúszós baj, nevezetesen lágyerőz, baj, tagazaglás, görbe, ideges foglódás, fejfájás, fülzajlás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Anatherin szájj-viz Popp J. 6-12 éves, valódi látnak elismert legjobb fogfektető szer, 1 üvegcsé 1 frt 40 kr.

Szem-essencia dr. Romershausen-től, a legelső orvosi és fentartás-sára, eredeti üvegcsében 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr.

Benczés tapasz Haubertól, kitűnő szesz nyílt sebek ellen. Egy tégl 50 kr.

Vertisztító-labdacsok Pscherhoffer J.-től, ezennél egyetemes labdacsoke nero alatti, az utóbbi nevet teljes joggal megérdemlő, mindenféle gyomorbetegségek, különösen emésztési gyengeség, étvágy-hány, gyomrhurut stb. ellen s ezerszeresen bevált. Üvegcséje 10 kr.

Chachou aromatisee, megcsinált a lehellet, mely dokuppráz stb. következménye, 1 üvegcséje 50 kr.

Chinai toilette-szappan, a legkiválóbb szappan, melynek használata után a bőr barátságos, sima lesz és igen kellemes szagot teremt. Egy csomag 1 frt és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fiaker-por, ártalmatlan ismert jels házi-szer, ártalmatlan, rekedtség, fojtókó stb. ellen, 1 doboz 30 kr.

Fagy-balszam Pscherhoffer J.-től, óvak óvak legkorábbi szernek van elismerése mindenféle fagybajok és járt sebek stb. ellen, 1 tégl 40 kr.

Hús-kivonat dr. Lichy utasítása szerint készített, melynek használata után a bőr barátságos, sima lesz és igen kellemes szagot teremt. Egy csomag 1 frt és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Golyva-balszam, megcsinált a legkorábbi szernek van elismerése mindenféle fagybajok és járt sebek stb. ellen, 1 üvegcséje 40 kr.

Kali-crème Pirkertől, kitűnő szer a bőr tisztítására, ellen 1., 2., 3., 4., számú 1 üvegcséje 1 frt.

Lentner testvérek híres tyak-szem tapasz, dobozban 17 darab 60 kr., 3 darab 18 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek, svéd cseppek), megcsinált gyomor, székrekedés, rekedtség, házi-szer, ellen 1 frt 20 kr.

Csukamáj-olaj, valódi eredeti, igen megcsinált, tisztított a legkiválóbb minőségű. Egy üveg 1 frt.

Muhanövény-szelekték, (Moosplazzen, Zeltin) dr. Schneberger-től Pozsonyban, kitűnő gyógyszer, rekedtség, házi-szer, ellen, Egy doboz 38 kr.

Neuroxylia, Herbabny gyógyszerésztől, alapsi füvekkel készített növénykivonat, közsvényes, csúszós, különösen pedig minden gyomorbetegség, ellen, Egy üvegcséje 1 frt, eredeti csomagban 1 frt 20 kr.

Por lábizzadás ellen, Ezen szer eladást s az ezennél kellemes kiegészítést, óvak óvak a lábizzadás ellen, Egy üvegcséje 1 frt, eredeti csomagban 1 frt 20 kr.

Emésztőpor dr. Gills-től, alapsi, igen jels, ellen 1 frt 20 kr.

Tannochin-hajkenőcs Pscherhoffer J.-től, óvak óvak legkorábbi szernek van elismerése mindenféle fagybajok és járt sebek stb. ellen, 1 üvegcséje 40 kr.

Egyetemes tapasz, Stendel tanártól, vágott és szert sebek, mérgező károsodások, a láb régi, idegrendszeri, ellen 1 frt 20 kr.

Egyetemes tisztító-só Buirlich A. W.-től, kitűnő szer, ellen 1 frt 20 kr.

Fogtapasz, cs. kir. ált. szab. Wirth M.-től, óvak óvak legkorábbi szernek van elismerése mindenféle fagybajok és járt sebek stb. ellen, 1 üvegcséje 40 kr.

Fogpor Heller tanár utasítása szerint, egy doboz 40 kr.

Mindenféle fogporok, paszták és tinktúrák, valódi angol, a gyermekek fogzásának megkönnyítésére, Egy csomag 2 frt.

George Pate pectorale-ja, sok év nyálkásodás, köhögés, rekedtség, házi-szer, ellen 1 frt 20 kr.

HUTFLESZ KÁROLY
(42) **KOLOZSVÁRTT,** (50—*)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt, sorsjegyet, arany- és ezüst pénznemeket, s leszámított escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3 hóval a lejáratú idő előtt, s eszközöl minden bel- és külföldi helyeken történendő bármily összegű **fizetéseket.**

AJÁNlja DÚSAN ELLÁTOTT

FÜSZERTÁRÁT, BÖRKERESKEDÉSÉT,
ugy saját gőz- (henger)- malmi **LISZTEIT,**
ugy szintén kitűnő minőségű **fagygyugyvertya és szappan-gyártmányait.**

(442) **HSTENHARTER CHINA SYRUP**
VON GRIMAULT & Co
APOTHEKER, PARIS (4—20)

Sirup de Quinquina ferrugineux de Grimault & Co Pharmaciens à Paris.

VASTARTALMÚ CHINA-SZÖRP
Grimault és társa párisi gyógyszerészekről.

A China-héj egyike a legkiválóbb erősítő-szereknek, a minőkkel az orvosi kincstár rendelkezik. Hatálya elve itt a vassal legoldhatóbb alakban egyesítve, e szert tehát győződik és gyermekek is könnyen megemésztik. Különösen eredményesen alkalmazatik a **sápkór, vérszegénység s a havi tisztulás, rendetlenség** esetében. Üdítő és személyes, a kik ismét erőre öhajtanak vergődni, legmegelőzőbb ajánlatok e szer —

Főraktár **Bécsben**: Nagyban szállítást Raa Be Bünnöl, Bäckstrasse 1; Róder Fülöp-nél, Wienstrasse 16 — Főraktár Magyarországra nézve **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. — **Kolozsvártt**: Wolff J. és Dr. Hintz Gy. gyógyszerészek uraknál.

Hektograph-anyag!!

Legújabb szabadalmazott és díjazott, minden készülékhez alkalmas találmány, mely a nyomathoz hasonló másolatokat ad, **hideg vízzel, anyagvesztés nélkül, jótállás mellett, könnyen lemosható**; kilója 1 frt 80 kr. Hozzá tartozó utólrhetlen jószágú és szapora **tinták**, melylyel mint közönséges tintával, **könnyen írhatni, fekete színű is** (kitűnő) legolcsóbban szállítanak különlegességeként a cs. kir. enged. **Laboratorium által**, Bécs, IV. Schöffergasse 21. (471) (2—3)

Elárusítók nagy árengedélyt kapnak.

Csapó Sándor
NAGY-BAZÁRJÁBAN
saját természetmennyű
legnemesebb fajta almák
folyvást kaphatók.
Kilója 20 krajczár. (10—10)

25 %
árengedés

Ritkán előforduló kedvező alkalom
kizárólag női ruhakelme
jutányos beszerzésére.

Határozott ár

Gámentzy János
női divatárú-kereskedésében Kolozsvártt,
(443) Főter, gr. Teleki-ház. (6—20)

A téli idényre történt bevásárlásaim alkalmával sikerült egy gazdag csapat **női ruhakelme** birtokába jutnom, mely körülmenő azon kedvező helyzetbe juttattott, hogy képes vagyok több mint 10,000 méterre menő **szőr-, selymes és barége-kelmeimet**, ide érve a téli idényre érkezettek is, igen jutányos feltételek mellett felajánlanom a n. érd. t. cz. **hölgyvilágnak.**

Az árakat méter szerint számított

Határozott árak!

Kézpénz fizetésnél az árból 25%-ot engedek.

E kedvezményt csak a jövő tavaszi idény beálltaig, azaz márczius-hó 1-ig nyújtom.

Legyen szíves szívesem, hogy a n. érd. t. cz. **hölgyvilág** sietni fog nagybecsű látogatásával meggyőződést szerezni az általam kilátásba helyezett kedvezmény komoly voltáról.

Kézpénz fizetésnél. **Gámentzy János,** **Csak márczius 1-ig.**
főter, gr. Teleki-ház.

(434) (4—5)

Bokros Ádám
Kolozsvártt,
Ajánlja **fűszer- és vaskereskedését**, különösen a Saisonnak megfelelő dúsan ellátott **Korcsolya Raktárát**
még pedig:
HALIFAX valódi 6 frt 50 kr., utánzott 4 frt 20 kr.
ugymind egyéb ezíjazott és szíjazott fajtát a legjutányosabb áron.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Eladó, vagy kiadó birtok.
A kolozsvári határon, az indóház közelében 145 hold területű tagosított birtok, a szükséges **gazdasági épületekkel** ellátva **eladó**, vagy **kiadó**. Értekezhetni tulajdonos új. **TAUFFER JÓZSEFFEL** Kolozsvártt. (468) (2—4)

Süss Ferdinánd
m. kir. egyetemi mechanikus Kolozsvártt
Mátyás királyutoza 4 sz.

Ajánlja jól berendezett **raktárát**, mely a következőkből áll u. m. mindennemű **szemüvegből**, **acél-, kautsuhk, békatéknő, alumínium, ezüst és aranyfa foglaltva Zwike-rekből**, ugy mint **patentwiker és szemüvegből**. — **Színházi látosövek, táv- és gorcsövek**. Mindennemű **hőmérők, higany és fém-légsúlymérők** (barometrumok).

Ez utóbbiak több évi tudományos észleletek szerint vannak összeállítva és kolozsvári állás szerint szabályozva. Továbbá mindenféle **ezelű házi tavrók**.

Vége mindennemű orvosi **készülék és eszközök**, valamint a különféle betegségeknek megkivántató **ápolási eszközök és tárgyak** kaphatók.

Vidéki megrendelések rögtön és a legpontosabban intézettek el. (49—*)

Kölcsönkönyvtári hirdetmény.

A költsézet és való kellő egyensulya alkotja a megelégedésen alapuló életet, miért is igaz barátunknak kell tartanunk egy-egy jó könyvet, mely a mindennapi élet teendőinek bevégezése után a költsézet birodalmába vezet bennünket, hogy ott kipihenő fáradalmainkat, új erőt gyűjtünk hivatásunk teendőihez; ennél fogva a küszöbön jelentkező hosszú téli estékre olcsó és kellemes időtöltés nyújthatása tekintetéből van szerencsém a **magyar, német és francia** irodalom újabb és régebbi terményeiből több mint **30,000** kötetet tartalmazó **könyvtáramat** a t. cz. közönség rendelkezésére ajánlani.

A könyvtárnak **Kolozsvártt** bel-középutca 1-ső sz. a. levő helyisége naponta reggel 8 órától 12-ig, s délután 3-tól 6-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig reggel 8-tól 10 óráig áll nyitva, s így a már kiolvasott könyvek ezen jelzett idő alatt tetszés szerint kicserélhetők. (431) (3—10)

Előfizetési árak:

	1 óra	1/2 évre	1 évre	Biztosíték.
1	— frt 60 kr.	2 frt 50 kr.	4 frt.	2 frt.
2	1 frt — kr.	5 frt — kr.	8 frt.	5 frt.
5	1 frt 50 kr.	7 frt — kr.	10 frt.	5 frt.
10	2 frt — kr.	10 frt — kr.	16 frt.	10 frt.

MÁRCINKIEVICVS MÁRCCELL.

ÜZLET MEGSZÜNTETÉS!
Ez év végével Kolozsvártt a fűtőren lévő **divat-szövet** kereskedésemmel **VÉGLEGESEN FELHAGYNI,**

azt egészben kiárítani és így megszüntetni szándékozván, tisztelettel felírem mindazokat, a kik még tartozásaikat be nem fizették, azt legkésőbb **ez év végeig befizessék**, hogy a reám nézve nagyon kellemetlen kényszerűség kikerülve legyen, azt per útján felhajtani.

Egyszersmint tisztelettel tudatom, hogy a még meglevő árukészletemet a lehető legolcsóbb áron, nagyobb részben még a beszerzési áron is sokkal alább eladni elhatároztam, hogy így mentől előbb kiárulva legyen. (426) (8—10)

Teljes tisz. elöttel:
Voith József,
ezelött TAMÁSI TESTVÉREK.

Előfizethetni Kolozsvártt csupán Stein János-nál.

Abonnements-Einladung auf DER BAZAR

Illustrierte Damen- und Moden-Zeitung.

Abonnementspreis vierteljährlich 2% Mk. (3 frs. 35 c. — in Oesterreich nach Cours).

Zápfűtűt értekezni:
24 Nummern n. Moden u. Handarbeiten, 24 Supplemente, 500 Schnittmuster, 24 Nummern mit Unterhaltung, 24 Gelagen.

12 colorierte Modenbilder.

Alle Buchhandlungen und Hof-Anstalten nehmen jederzeit Bestellungen auf diese betrieblte und wellverbreitete Moden-Zeitung entgegen; erslere liefern auf Wunsch Probe-Nummern zur Ansicht.

Előfizethetni Kolozsvártt csupán Stein János-nál.

Vidékre bérmentes küldéssel 1 frt 80.